
Conturile satelit privind economia socială în România pentru anii 2011-2012

Acest material a fost realizat în cadrul proiectului MSERV (Making Social Economy Visible in Romania) „Pentru ca economia socială din România să devină vizibilă!”, finanțat de *Comisia Europeană, Direcția Generală Intreprinderi și Industrie*, prin apelul de proiecte „Impactul economic al întreprinderilor sociale” (Economic impact of social enterprises) derulat de **Institutul de Economie Socială** din cadrul **Fundației pentru Dezvoltarea Societății Civile**, în parteneriat cu **Ministerul Muncii, Familiei, Protecției Sociale și Persoanelor Vârstnice** și **Centrul Național de Pregătire în Statistică**.

Colectiv de autori:

Adriana Ciucea, coord.

Liliana Pintilia, Mihaela Nuță

Prelucrare date economice și statistice:

Mariana Brebuleț

Cuprins

Introducere.....	4
I. METODOLOGIE	5
1. Unități și sectoare instituționale - cadru general	5
2. Concepte, principii, fluxuri, operațiuni, agregate, conturi	8
II. PRINCIPALII INDICATORI ȘI SOLDURILE AFERENTE MĂSURĂRII ECONOMIEI SOCIALE	9
1. SOCIETĂȚILE NEFINANCIARE (S.11)	10
2. SOCIETĂȚI FINANCIARE (S.12)	14
3. INSTITUȚII FĂRĂ SCOP LUCRATIV (S.15).....	16
III. CONCLUZII	19
IV. ACTIVITĂȚI VIITOARE /RECOMANDĂRI / PROBLEME INTÂMPINATE.....	22
ANEXA Tabelele conturilor economice integrate privind economia socială 2011-2012.....	22

Introducere

Experții și decidenții au deplâns mult timp lipsa datelor statistice oficiale privind economia socială și componentele sale, sectorul asociativ, cooperatist și cel mutualist – al ajutorului reciproc din România, informațiile statistice de încredere fiindu-le necesare decidenților pentru elaborarea și evaluarea politicilor publice pentru acest sector, cercetătorilor pentru o mai bună înțelegere a modului în care sectorul operează și a rolului său și publicului pentru a conștientiza importanța reală a acestui sector în structura societății.¹

Situația din România din acest punct de vedere nu este mult diferită de cea existentă pe plan european. De aceea, această preocupare a ajuns să se regăsească între prioritățile instituțiilor europene din ultimii ani. Astfel, Comisia Europeană în Comunicarea sa din 2011 - *Inițiativa pentru antreprenoriatul social* și-a propus **îmbunătățirea vizibilității antreprenoriatului social**, inclusiv necesitatea de a dispune de mijloace care să permită evaluarea și să valorizeze impactul și performanța socială a acestor activități (de exemplu, inspirându-se din experiențele anumitor state membre care au creat conturi satelit care permit colectarea de statistici privind întreprinderile sociale, în special cooperativele și asociațiile mutuale)². Parlamentul European în rezoluția sa din 2012 dedicată acestui sector a solicitat Comisiei să promoveze o mai bună înțelegere și creșterea nivelului de cunoștințe cu privire la întreprinderile sociale și economia socială și să îmbunătățească vizibilitatea amândurora, prin **susținerea cercetării universitare în materie, inclusiv în cadrul celui de-al optulea program-cadru Horizon 2020 și să inițieze un raport periodic de activitate privind întreprinderile din sectorul economiei sociale și rezultatele acestora pe plan social; iar statelor membre să dea curs cererii de propuneri lansate de către Comisie în vederea obținerii de statistici fiabile cu privire la întreprinderile din sectorul economiei sociale, statistici care să fie elaborate de institutele naționale de profil.**

Centrul Național de Pregătire în Statistică (CNPS), cu sprijinul Institutului Național de Statistică și împreună cu Institutul de Economie Socială din cadrul Fundației pentru Dezvoltarea Societății Civile fac eforturi de câțiva ani să îmbunătățească cunoașterea statistică a sectorului economiei sociale. În acest parteneriat am reușit să punem la dispoziția celor interesați date statistice privind sectorul economiei sociale în **Atlasul Economiei Sociale din România** care apare anual din 2012. Datele din Atlas au fost deja utilizate pentru a prezenta situația economiei sociale din România în cercetări comparative europene cum este raportul *The Social Economy in European Union* elaborat de International Centre of Research and Information on the Public, Social and Cooperative Economy (CIRIEC) pentru Comitetul Economic și Social European.

Aceste demersuri presupun resurse financiare și umane importante, sectorul economiei sociale nefiind încă clar delimitat conceptual în statisticile oficiale macro-economice, fapt ce îngreunează unele analize "izoland artificial" sectorul economiei sociale de restul economiei. De aceea, astfel de cercetări depind de existența unor surse de finanțare (până acum cercetările pentru Atlas fiind finanțate din fonduri europene).

¹ *Measuring the Social Economy in the Framework of the National Accounts* - Sybille Mertens, Cera Chair, Center for Social Economy Business School of the University of Liège

² COM(2011) 682 final COMUNICAREA COMISIEI CĂTRE PARLAMENTUL EUROPEAN, CONSILIU, COMITETUL ECONOMIC ȘI SOCIAL EUROPEAN ȘI COMITETUL REGIUNILOR *Inițiativă pentru antreprenoriatul social - Construirea unui ecosistem pentru promovarea întreprinderilor sociale în cadrul economiei și al inovării sociale*

Conturi naționale și conturi satelit

Sistemul conturilor sau al contabilității naționale (SCN) este un algoritm de contabilitate, statistică și analiză macroeconomică utilizat în sintezele economice ale țărilor cu economie de piață, în statisticile O.N.U. și ale altor organisme internaționale. Acesta se compune dintr-un ansamblu complet de conturi macroeconomice și tabele având la bază o serie de definiții, clasificări și reguli contabile, acceptate la nivel internațional. Apariția sistemului s-a impus dată fiind necesitatea asigurării unor informații corelate pentru efectuarea unor calcule și analize macroeconomice, acesta devenind instrumentul principal de evidență și analiză macroeconomică folosit în statistica mondială. Toate țările membre ale Uniunii Europene urmăresc directivele europene care reglementează acest domeniu, și mai exact, Sistemul European de Conturi (SEC). Obiectul său este de a reprezenta cantitativ realitatea economică într-o perioadă de timp sau la un moment dat.

Pentru a răspunde anumitor necesități specifice în materie de date, cea mai bună soluție constă în construirea de *conturi satelit distincte*. O caracteristică fundamentală a conturilor satelit este aceea că ele conservă, în principiu, ansamblul de concepte și clasificări de bază ale cadrului central.

I. METODOLOGIE

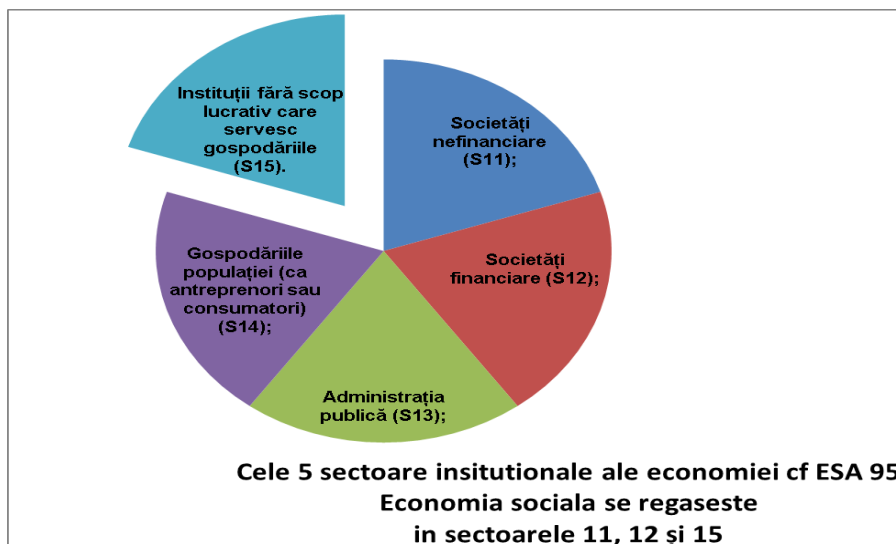
Proiectul a lucrat în cadrul metodologic furnizat de *Sistemul european de conturi naționale și regionale* (SEC 95) definit în Regulamentul (CE) nr. 2223/96 al Consiliului din 25 iunie 1996 privind Sistemul European de conturi naționale și regionale din Comunitate (JO L 310, 30.11.1996, p. 1) și de *Manualul de conturi satelit pentru economia socială* (Manual for Drawing Up the Satellite Accounts of Companies in the Social Economy: Co-Operatives and Mutual Societies) elaborat pentru Comisia Europeană de CIRIEC (Centre Internationale de Recherches et de l'Information sur l'Économie Sociale et Coopérative) în 2006.

1. Unități și sectoare instituționale - cadru general

Economia unei țări rezultă din activitatea unui număr mare de unități care efectuează operații multiple și de natură diferită, cu scopul de a produce, finanța, asigura, redistribui și a consuma. Prin unități instituționale se înțeleg unitățile economice care au capacitate de a deține bunuri și active, să subscrie angajamente, să exercite activități economice și să realizeze, în nume propriu, operații cu alte unități.

SEC grupează entitățile (unități instituționale) care desfășoară activități productive în cinci *sectoare instituționale* care se exclud reciproc și care împreună alcătuiesc economia națională:

1. societăți nefinanciare (S11);
2. societăți financiare (S12);
3. administrația publică (S13);
4. gospodăriile populației (S14);
5. instituții fără scop lucrativ în serviciul gospodăriilor populației (S15).

Unitățile și regruparea lor luate în considerare în cadrul contabilității naționale trebuie să fie definite după modele de analize economice ce se propun a fi studiate și nu după tipurile de unități alese în mod obișnuit pentru a proceda la înregistrări statistice. Acestea din urmă (întreprinderi, societăți holding, unități cu activitate economică, unități locale, administrațiile publice, instituții fără scop lucrativ, gospodăriile populației etc.) nu pot întotdeauna să satisfacă cerințele definirii unităților ce intră în conturile naționale, deoarece ele se bazează, în general, pe criterii tradiționale de natură juridică, administrative sau contabilă.

Întreprinderile se pot clasifica în funcție de diferite criterii cum ar fi dimensiunea, structura juridică, formele de acces la finanțare, obiectivele, drepturile financiare și politice atribuite capitalului (distribuția profiturilor și dividendelor, drepturile de vot) sau componența capitalului, public sau privat, numirea directorilor, importanța pentru economia (europeană, națională și locală), locurile de muncă, riscul de faliment etc. Astfel putem avea întreprinderi care aparțin sectorului public, cotate – necotate, familiale, parteneriate, întreprinderi aparținând economiei sociale – care includ cooperative, societăți mutuale de asigurări, fundații, asociații, alte forme nonprofit care pot fi întâlnite în statele membre.³

Conform jurisprudenței Curții de Justiție a Comunităților Europene (5), fundațiile, asociațiile și alte organizații nonprofit pot fi considerate „operatori economici” în măsura în care desfășoară „activități economice” în sensul articolelor 43 și 49 din Tratatul CE; prin urmare, au fost incluse în această clasificare.⁴

În consecință, am pornit de la definiția de lucru a economiei sociale, propusă în raportul și manualul CIRIEC⁵ și am identificat acele unități instituționale care, prin cadrul lor legal și administrativ - contabil corespund criteriilor CIRIEC pentru apartenența la economia socială și criteriilor ESA 95 pentru delimitarea domeniului de studiu din punct de vedere statistic.

Conform CIRIEC, economia socială include **organizațiile private organizate formal, cu autonomie decizională și libertate de asociere, create pentru a întâmpina nevoile membrilor prin intermediul pieței prin producerea de bunuri și furnizarea de servicii, asigurări și finanțare, în**

³ Avizul Comitetului Economic și Social European privind diversitatea formelor de întreprindere (aviz din proprie inițiativă) (2009/C 318/05)

⁴ Avizul Comitetului Economic și Social European privind diversitatea formelor de întreprindere (aviz din proprie inițiativă) (2009/C 318/05)

⁵ *Economia socială în Uniunea Europeană* - Rezumatul raportului întocmit pentru Comitetul Economic și Social European de Centrul Internațional de Cercetare și Informare privind Economia Publică, Socială și Cooperatistă (CIRIEC)

care procesul decizional și orice distribuire a profiturilor sau a excedentelor între membri nu sunt direct legate de aportul de capital sau de cotizațiile plătite de membri, fiecare dintre aceștia dispunând de un vot, sau se desfășoară, în orice situație, prin intermediul unor procese decizionale democratice și participative. De asemenea, economia socială include și acele organizații care prestează servicii necomerciale pentru gospodării și ale căror excedente, dacă există, nu pot fi însușite de agenții economici care le creează, controlează sau finanțează.

Tabelul de mai jos ilustrează numărul operatorilor activi specifici economiei sociale care au fost identificați conform criteriilor de mai sus și incluși în **Registrul Statistic al Economiei Sociale din România**.

Tabel 1. Numărul operatorilor activi specifici economiei sociale pe tipuri de bilanț

Tip formular		AN 2008	AN 2009	AN 2010	AN 2011	AN 2012	Total 2011- 2012
CAR_Unitati Militare	forma lunga	204	23	7	8	10	18
	forma scurta	902	263	808	260	282	542
	<i>total</i>	<i>1106</i>	<i>286</i>	<i>815</i>	<i>268</i>	<i>292</i>	<i>560</i>
Cooperative de credit	<i>total</i>	<i>51</i>	<i>34</i>	<i>46</i>	<i>45</i>	<i>48</i>	<i>93</i>
ONG	forma lunga	3323	3015	3226	2425	2465	4890
	forma scurta	17405	20768	26485	26768	30808	57576
	<i>total</i>	<i>20728</i>	<i>23783</i>	<i>29711</i>	<i>29193</i>	<i>33273</i>	<i>62466</i>
UNITATI	rapan			-	n.a.	90	90
	uu			-	36	39	75
	forma lunga	4	27	9	117	9	126
	forma scurta	1842	1730	2775	3010	3061	6071
	<i>Total</i>	<i>1846</i>	<i>1757</i>	<i>2784</i>	<i>3163</i>	<i>3199</i>	<i>6362</i>
TOTAL		23731	25860	33356	32669	36812	69481

Sursa: Registrul Statistic al Economiei Sociale din Romania

Legendă:

CAR_ unități militare și ONG (include și alte CAR):

- forma lungă = entități persoane juridice fără scop patrimonial care au încheiat la 31 decembrie situații financiare anuale, forma lungă.

- forma scurtă = entități persoane juridice fără scop patrimonial care au încheiat la 31 decembrie situații financiare anuale, forma prescurtată

Cooperative de credit: Organizații cooperatiste de credit (instituții de credit autorizate, reglementate și supravegheate de Banca Națională a României) care au întocmit raportări contabile anuale.

UNITĂȚI (societăți cooperatiste și societăți comerciale controlate de entități ale economiei sociale - ONG, CAR, CARP sau cooperative):

- **rapan** = entități cu raportari anuale încheiate la 31 decembrie care au optat pentru un exercițiu financiar diferit de anul calendaristic, conform art. 27 alin. (3) și (3¹) din Legea contabilității nr. 82/1991
- **uu** = entități cu situații financiare anuale simplificate încheiate la 31 decembrie care au optat pentru un sistem simplificat de contabilitate, potrivit legii.
- **forma lungă** = entități cu situații financiare anuale forma lungă, încheiate la 31 decembrie al căror exercițiu financiar coincide cu anul calendaristic, cu excepția entităților care au optat pentru un sistem simplificat de contabilitate.
- **forma scurtă** = entități cu situații financiare anuale forma prescurtată, încheiate la

31 decembrie, al căror exercițiu financiar coincide cu anul calendaristic, cu excepția entităților care au optat pentru un sistem simplificat de contabilitate.

2. Concepte, principii, fluxuri, operațiuni, agregate, conturi

Prezentăm cele mai *relevante noțiuni* cu care se operează pentru a identifica fluxurile, operațiunile, conturile conform principiilor și conceptelor SEC 95 coroborat cu Manualul conturilor satelit ale economiei sociale CIRIEC.

A. Conturi

Sistemul este construit în jurul unei secvențe de conturi interconectate. Secvența completă de conturi ale unităților și sectoarelor instituționale cuprinde conturile de operațiuni curente, conturile de acumulări, conturile de patrimoniu.

- *Conturile de operațiuni curente* tratează producția, formarea, distribuția și redistribuirea venitului și utilizarea acestui venit sub formă de consum final.
- *Conturile de acumulare* cuprind toate variațiile de active, pasive și valoarea netă (adică, pentru fiecare unitate sau grup de unități instituționale, diferențele între activele și pasivele sale).
- *Conturile de patrimoniu* se ocupă de stocurile de active și pasive și de valoarea netă.

B. Agregate

Agregatele sunt valori complexe care măsoară rezultatul activității economiei totale văzută dintr-un unghi particular; de exemplu, cel al producției, valorii adăugate, venitului disponibil, consumului final, economiilor, formării de capital etc. Deci calculul agregatelor nu constituie unicul obiectiv și nici scopul principal, sistemul recunoaște importanța acestora ca indicatori de sinteză și ca valori de referință pentru analize macroeconomice și pentru compararea în timp și în spațiu.

Pot fi distinse două tipuri de agregate:

- agregate care fac trimitere directă la operațiunile înregistrate în sistem, cum ar fi producția de bunuri și servicii, consumul final efectiv, formarea brută de capital fix, remunerarea salariaților etc.;
- agregate care constituie solduri contabile în conturi, precum produsul intern brut (PIB) la prețul pieței, excedentul de exploatare al economiei totale, venitul național, venitul național disponibil, economiile, soldul operațiunilor curente cu exteriorul și valoarea netă a economiei totale (patrimoniul național).

C. Fluxuri

Un flux economic reflectă crearea, transformarea, schimbarea, transferul sau dispariția unei valori economice. El determină o variație a valorii activelor și pasivelor unei unități instituționale. Se disting două tipuri de fluxuri economice: *operațiuni* și *alte modificări de active*. Operațiunile apar în toate conturile și tabelele în care sunt contabilizate fluxurile, cu excepția contului altor modificări de volum al activelor și al contului de reevaluare. Celelalte modificări de active apar numai în aceste ultime două conturi.

Există o mulțime de operațiuni și de alte fluxuri elementare. SEC le regroupează într-un număr relativ limitat de categorii, în funcție de natura lor.

Fiecare sector este, de asemenea, divizat în subsectoare. SEC prevede stabilirea unui ansamblu complet de conturi de flux și de patrimoniu pentru fiecare sector și, eventual, pentru fiecare

subsector, cât și pentru economia totală.

D. Operațiuni

Prin operațiune trebuie înțeles fie un flux economic între unitățile instituționale ce acționează de comun acord, fie un flux economic în interiorul aceleiași unități instituționale pe care aceasta este interesată să o trateze ca o operațiune, deseori pentru că unitatea în discuție prezintă două calități diferite. Pentru comoditate putem clasifica operațiunile în următoarele categorii principale:

a) operațiuni pe produse care prezintă originea (producția internă sau importuri) și utilizarea produselor (consumul intermediar, consum final, formare de capital sau exporturi);

b) operațiuni de repartitie care descriu cum administrațiile publice își detaliază procesul de redistribuire a venitului și a averii (impozit pe venit și patrimoniu și alte transferuri);

c) operațiuni care nu sunt incluse în cele trei grupe menționate mai sus care se referă la consumul de capital fix și achizițiile minus cedările de active nefinanciare neproductive.

II. PRINCIPALII INDICATORI ȘI SOLDURILE AFERENTE MĂSURĂRII ECONOMIEI SOCIALE

Principalii indicatori precum și soldurile aferente măsurării economiei sociale sunt:

Producția (P1)

Producția este o activitate exercitată sub controlul și responsabilitatea unei unități instituționale care combină resursele-mâna de lucru, capitalul, bunurile și serviciile - pentru a produce bunuri sau pentru a furniza servicii. SEC 95 distinge trei tipuri de producție:

- a) producția de piață (P.11);
- b) producția pentru consumul final propriu (P.12);
- c) altă producție non-piață (P.13)

Prin producție de piață (P.11) se înțelege producția vândută sau destinată vânzării pe piață.

Prin producție pentru consumul final propriu (P.12) se înțeleg bunurile sau serviciile pe care o unitate instituțională le produce și le păstrează fie în scopul consumului final, fie în scopul formării brute de capital fix.

Prin altă producție non-piață (P.13) se înțelege producția care este furnizată altor unități, fie gratuit, fie la preț nesemnificativ din punct de vedere economic.

Consumul intermediar

Consumul intermediar este egal cu valoarea bunurilor și serviciilor utilizate ca intrări în cursul producției, excluzând activele fixe, al căror consum este înregistrat ca un consum de capital fix. Bunurile și serviciile respective sunt fie transformate, fie în totalitate consumate în timpul procesului de producție.

Valoarea Adăugată Brută

Valoarea adăugată brută este soldul contului de producție.

Remunerarea salariaților

Remunerarea salariaților reprezintă cheltuielile cu personalul.

Excedentul brut de exploatare

Excedentul de exploatare corespunde venitului pe care unitățile îl obțin din utilizarea de către ele însele a propriilor active de producție.

Veniturile din proprietate

Veniturile din proprietate sunt veniturile pe care le primește proprietarul unui activ financiar sau al unui activ corporal neprodus, în schimbul punerii sale la dispoziția unei alte unități instituționale.

Contul de alocare al veniturilor primare

Prin venituri primare se înțelege veniturile de care dispun unitățile rezidente datorită participării lor directe la procesele de producție și veniturile pe care le primește proprietarul unui activ financiar sau al unui activ corporal neprodus în schimbul punerii acestuia la dispoziția unei alte unități instituționale.

Formarea Brută de capital fix

Formarea Brută de capital fix reprezintă achiziții minus cedări de active fixe corporale și necorporale.

Capacitatea(+)/Necesarul de finanțare(-) reprezintă soldul contului de capital și arată suma netă a resurselor pe care economia totală le pune la dispoziția restului lumii (dacă este pozitivă) sau pe care le primește de la restul lumii (dacă este negativă).

1. SOCIETĂȚILE NEFINANCIARE (S.11)

1.1. Definiție

Sectorul societăților nefinanciare (S.11) regroupează unități instituționale ale căror operațiuni distributive și financiare sunt distincte de cele ale proprietarilor lor care sunt producători de piață a căror funcție principală constă în a produce bunuri și servicii nefinanciare.

Dintre acestea, **parte a economiei sociale sunt următoarele entități:**

- 1. societățile cooperatiste** (meșteșugărești, agricole, de consum) recunoscute ca entități cu personalitate juridică independentă care sunt producători de piață a căror funcție principală constă în producerea de bunuri și servicii nefinanciare;
- 2. instituții fără scop lucrativ** - asociații și fundații cu activitate economică

Pentru a stabili cărei categorii de producători (piață/nonpiață) și căruia sector îi aparține o instituție fără scop lucrativ se aplică criteriul de 50% astfel:

- a) în cazul în care mai mult de 50 % din costurile de producție sunt acoperite din vânzări, unitatea instituțională este producător de piață și este clasificată în sectorul societăților nefinanciare sau financiare;
- b) în cazul în care mai puțin de 50 % din costurile de producție sunt acoperite din vânzări, unitatea instituțională este un alt producător non-piață și este clasificată în sectorul instituțiilor fără scop lucrativ în serviciul gospodăriilor populației. Celelalte instituții fără scop lucrativ non-piață care sunt controlate și majoritar finanțate de către administrația publică sunt clasificate în sectorul administrației publice.

În cazul proiectului nostru, în urma testului de 50% am reclasat entitățile ale căror costuri de producție sunt acoperite de vânzări în sectorul societăților nefinanciare (S.11), iar entitățile în care

mai puțin de 50 % din costurile de producție sunt acoperite din vânzări au ramas în sectorul instituțiilor fără scop lucrativ.

3. societățile comerciale deținute/controlate de asociații, fundații, societăți cooperative

Acestea au fost incluse numai pentru anul financiar 2012, anul pentru care datele de identificare au fost disponibile de la Registrul Comerțului. Aici au fost incluse societățile comerciale deținute/controlate de asociații, fundații, societăți cooperative.

4. instituțiile fără scop lucrativ care deserveșc societățile nefinanciare recunoscute ca entități cu personalitate juridică independentă care sunt producători de piață, a căror funcție principală constă în producerea de bunuri și servicii nefinanciare (UCECOM, CENTROCOOP, Uniuni Județene ale cooperăției meșteșugărești).

Surse de date: contabile (situații financiare anuale ale agenților economici forma lungă, scurtă și simplificată; situația financiară pentru entitățile cu personalitate juridică fără scop patrimonial).

Pentru calculul indicatorilor macroeconomici au fost extrase date din:

- situațiile financiare anuale ale agenților economici forma lungă, scurtă și simplificată:
- contul de profit și pierdere;
  - ✓ situația activelor imobilizate;
- situația financiară pentru entitățile cu personalitate juridică fără scop patrimonial forma lungă și scurtă:
  - ✓ contul rezultatului exercițiului;
  - ✓ situația activelor imobilizate pentru activități economice.

1.2. Principalii indicatori ai sectorului nefinanciar al economiei sociale

Pentru sectorul nefinanciar al economiei sociale s-a avut în vedere calculul următorilor indicatori:

- ✓ Producția
- ✓ Consumul intermediar
- ✓ Valoarea Adăugată Brută
- ✓ Remunerarea salariaților
- ✓ Excedentul brut de exploatare
- ✓ Veniturile din proprietate
- ✓ Formarea Brută de capital fix
- ✓ Capacitatea(+)/Necesarul de finanțare(-)

Productia s-a obținut din următoarelor elemente :

Producția vândută *plus* Venituri din vânzarea mărfurilor *minus* Reduceri comerciale acordate *plus* Venituri aferente costului producției în curs de execuție (Sold C) *minus* Venituri aferente costului producției în curs de execuție (Sold D) *plus* Producția realizată de entitate pentru scopurile sale proprii și capitalizată *minus* Cheltuieli privind mărfurile

Consumul intermediar reprezintă suma cheltuielilor materiale și a altor cheltuieli.

Remunerarea salariaților reprezintă cheltuielile cu personalul, inclusiv cheltuielile privind asigurările și protecția socială și este compusă din salarii și indemnizații la care se adaugă cheltuieli privind prestațiile (colaboratori).

Veniturile din proprietate sunt compuse din venituri din dobânzi minus cheltuielile privind dobânzile.

Formarea Brută de capital fix reprezintă achiziții minus cedări de active fixe corporale și necorporale.

Tabelul 2. Evoluția principalilor indicatori ai economiei sociale pentru sectorul „Societăți nefinanciare”

- mii lei -

Indicatori	2011	2012
Producție	1378634	3712410
Valoarea adăugată brută	1342364	3434913
Remunerarea salariaților	406651	847660
Excedentul brut de exploatare	935713	2912015
Formarea brută de capital fix	133120	351177
Capacitatea(+)/Necesarul(-) de finanțare	801670	2195498
Rata Valorii adăugate brute(%)	97.4	92.5
Rata excedentului brut de exploatare(%)	69.7	84.8
Rata de investiție(%)	9.9	10.2

Sursa INS - CNPS Proiect MSERV 2014

(1) Rata valorii adăugate brute = (Valoarea adugata brută:Producție)x100

(2) Rata excedentului brut de exploatare = (Excedentul brut de exploatare: Valoarea adaugata brută)x100

(3) Rata de investitie = (Formarea Brută de Capital Fix : Valoarea adugata brută)x100

Rate specifice

Aceste conturi permit determinarea ratelor care ilustrează destinația valorii adăugate brute și evoluția sa în cursul ultimilor ani. După cum se observă în tabelul 2, rata valorii adăugate brute în anul 2012 a înregistrat o scădere față de anul 2011 cu 4,8 puncte procentuale.

Rata excedentului brut de exploatare a înregistrat o scădere în anul 2012 față de anul 2011 cu 15,1 puncte procentuale.

Rata de investiție corespunde raportului dintre formarea brută de capital fix și valoarea adăugată brută, aceasta fiind în creștere în anul 2012 cu 0,3 puncte procentuale față de anul 2011.

Anul 2012 a înregistrat creșteri semnificative în valori nominale atât pentru valoarea adăugată brută cât și pentru excedentul brut de exploatare. Această creștere se datorează numărului mai mare de entități incluse în calculul sectorului societăți nefinanciare față de anul 2011.

Tabelul 3. Indicatori specifici sectorului nefinanciar pe tipuri de entități aferenți anului 2011 și 2012

- mii lei-

	ANUL 2011			ANUL 2012			
	Bilanț agenți economici (cooperative)	Bilanț ONG	Total an 2011	Bilanț agenți economici (cooperative)	Aționarii majoritari	Bilanț ONG	Total an 2012
Producție	853845	524789	1378634	1096580	1901144	714685	3712410
Valoarea adaugata brută	829000	513364	1342364	1001165	1805555	628193	3434913
Remunerarea salariaților	345531	61120	406651	346420	438676	62564	847660
Excedentul brut de exploatare	483469	452244	935713	654745	1366879	565629	2587253
Formarea brută de capital fix	115778	17342	133120	266768	63304	21105	351177
Capacitatea(+)/Necesarul(-) de finanțare	366030	435640	801670	373409	1272809	549280	2195498

2. SOCIETĂȚI FINANCIARE (S.12)

2.1. Unități instituționale

Definiție: Sectorul societăților financiare (S.12) cuprinde toate societățile și cvasi societățile a căror funcție principală constă în furnizarea de servicii de intermediere financiară. Intermedierea financiară este activitatea prin care o unitate instituțională achiziționează active financiare și, simultan, contractează angajamente pentru sine prin intermediul operațiunilor financiare de piață.

Unitățile instituționale incluse în sectorul societăților financiare parte a economiei sociale sunt:

- (a) Cooperativele de credit
- (b) Casele de ajutor reciproc pentru unități militare
- (c) Casele de ajutor reciproc ale pensionarilor
- (d) Casele de ajutor reciproc ale salariaților
- (e) Uniunea Națională a Caselor de Ajutor Reciproc – bilanț consolidat al caselor de ajutor reciproc ale salariaților afiliate
- (f) instituțiile fără scop lucrativ recunoscute ca persoane juridice, a căror funcție principală constă în furnizarea de servicii de intermediere financiară și/sau în exercitarea de activități financiare auxiliare sau care sunt în serviciul societăților financiare;

Surse de date: situațiile financiare anuale ale organizației cooperativele de credit, situațiile financiare anuale ale entităților persoane juridice fără scop patrimonial

Pentru calculul indicatorilor macroeconomici au fost extrase date din:

- situații financiare anuale ale organizației cooperativele de credit:
  - ✓ contul de profit și pierdere;
  - ✓ situația activelor imobilizate;
- situația financiară anuală pentru entitățile cu personalitate juridică fără scop patrimonial forma lungă și scurtă:
  - ✓ contul rezultatului exercițiului;
  - ✓ situația activelor imobilizate pentru activități economice.

2.2. Principali indicatori ai societăților financiare parte a economiei sociale

Pentru sectorul financiar s-au calculat următorii indicatori:

- ✓ Producția
- ✓ Consumul intermediar
- ✓ Valoarea Adăugată Brută
- ✓ Remunerarea salariaților
- ✓ Excedentul brut de exploatare
- ✓ Veniturile din proprietate
- ✓ Formarea Brută de capital fix
- ✓ Capacitatea(+)/Necesarul de finanțare(-)

În continuare vom aborda calculul indicatorilor pentru unitățile instituționale aferente sectorului financiar parte a economiei sociale.

COOPERATIVELE DE CREDIT

Producția pentru aceste unități instituționale s-a calculat din următoarele variabile: dobânda încasată *minus* dobânda plătită *plus* veniturile din comisioane *plus* alte cheltuieli de exploatare *minus* cheltuielile cu comisioanele.

Consumul intermediar reprezintă în cazul nostru “alte cheltuieli administrative”.

Remunerarea salariaților reprezintă cheltuielile cu personalul, inclusiv cheltuielile privind asigurările și protecția socială în care se includ salariile și indemnizațiile.

Formarea Brută de capital fix reprezintă achiziții minus cedări de active fixe corporale și necorporale.

CASELE DE AJUTOR RECIPROC (unități militare, salariați, pensionari) neafiliate

Producția se calculează pe baza următoarelor elemente: veniturile din cotizațiile membrilor *plus* venituri din donații *plus* venituri din dobânzi obținute din plasarea disponibilităților rezultate din activitatea fără scop patrimonial.

Consumul intermediar reprezintă cheltuielile cu lucrările și serviciile executate de terți.

Remunerarea salariaților reprezintă cheltuielile cu personalul, inclusiv cheltuielile privind asigurările și protecția socială, compusă din salarii și indemnizații inclusiv colaboratorii.

Formarea Brută de capital fix reprezintă achiziții minus cedări de active fixe corporale și necorporale.

Sistemul UNIUNII NAȚIONALE A CASELOR DE AJUTOR RECIPROC (UNCAR)

Sistemul UNCAR include case de ajutor reciproc ale salariaților afiliate la aceasta care depun un bilanț consolidat la nivel de uniune.

Producția s-a calculat astfel: veniturile din dobânzi minus cheltuielile privind dobanzile.

Consumul intermediar reprezintă cheltuielile cu lucrările și serviciile executate de terți.

Remunerarea salariaților reprezintă cheltuielile cu personalul, inclusiv cheltuielile privind asigurările și protecția socială care se compune din cheltuieli cu personalul inclusiv colaboratorii.

Tabelul 3. Evoluția principalilor indicatori ai economiei sociale pentru sectorul „Societăți financiare” pe activități economice principale aferenți anului 2011

		mii lei					
COD CAEN		Productie	Consum intermediar	Valoarea Adaugata Bruta	Remunerarea salarialilor	Excedentul brut de exploatare	Formarea bruta de capital fix
		P1	P2	3=1-2	D1	B2	P51
		1	2	3	4	5	6
6492	Activitati ale economiei Alte activitati de creditare	391209	28703	362506	180883	181623	1826
6419	Alte servicii de intermediere monetara	131065	21558	109507	63411	46096	834
	Total	522274	50261	472013	244294	227719	2660

Tabelul 3 prezintă soldul contului de producție, al contului de exploatare precum și formarea brută de capital fix pe ramuri de activitate ale economiei sociale. După cum se observă în tabel, ponderea cea mai mare în total o deține clasa “alte servicii de creditare”. Această clasă acoperă servicii de credite de consum, altele decât prin instituții monetare, acordarea de credite neipotecare persoanelor fizice cu rambursarea în rate conform unui scadențar.

Tabelul 4. Evoluția principalilor indicatori ai economiei sociale pentru sectorul „Societăți financiare” 2011-2012

- mii lei -

Indicatori	2011	2012
Producție	522.274	641.617
Valoarea adăugată brută	472.013	579.821
Remunerarea salariaților	244.294	362.641
Excedentul brut de exploatare	227.719	217.180
Formarea brută de capital fix	2.660	3.192
Capacitatea(+)/Necesarul(-) de finanțare	299.097	373.666
Rata Valorii adăugate brute%	90.4	90.4
Rata excedentului brut de exploatare%	48.2	37.5
Rata de investiție%	0.6	0.6

(1) Rata valorii adăugate brute = (Valoarea adugata brută:Producție)x100

(2) Rata excedentului brut de exploatare =(Excedentul brut de exploatare: Valoarea adaugata brută)x100

(3) Rata de investitie = (Formarea Brută de Capital Fix : Valoarea adugata brută)x100

Anul 2012 a înregistrat o creștere de 22,8 puncte procentuale față de anul 2011 pentru valoarea adăugată brută, în timp ce excedentul brut de exploatare a înregistrat o scădere de 4.6 puncte procentuale față de anul 2011.

Rate specifice

După cum se observă în tabelul 4, rata valorii adăugate brute este constantă pe parcursul celor doi ani. Rata excedentului brut de exploatare a înregistrat o scădere în anul 2012 față de anul 2011 cu 10,7 puncte procentuale. Rata de investiție s-a menținut constantă pe parcursul celor doi ani.

Pentru a evidenția participarea unităților instituționale la formarea sectorului financiar în tabelul de mai jos prezentăm indicatorii sectorului financiar pe tipuri de entități.

Tabelul 5. Indicatori specifici sectorului financiar pe tipuri de entități aferenți anului 2012

- mii lei-

Indicatori	Case de ajutor reciproc	Cooperative de credit	TOTAL
Productie	525.442	116.174	641.616
Valoarea adauga bruta	488.636	91.185	579.821
Remunerarea salariatilor	283.617	79.024	362.641
Excedentul brut de exploatare	205.019	12.161	217.180
Formarea bruta de capital fix	0	3.192	3.192
Capacitatea(+)/Necesarul(-) de finatare	364.687	8.979	373.666
Rata Valorii adaugate brute%	93,0	78,5	90,4
Rata excedentului brut de exploatare%	42,0	13,3	37,5
Rata de investitie%	0,0	3,5	0,6

3. INSTITUȚII FĂRĂ SCOP LUCRATIV (S.15)

3.1. Unități instituționale

Definiție: O instituție fără scop lucrativ (INP) este definită drept o persoană juridică sau socială creată în scopul producerii de bunuri și servicii și al cărei statut nu îi permite să fie o sursă de venit,

de profit sau de orice alt câștig financiar pentru unitatea care a creat-o, o controlează sau o finanțează. În practică, activitățile lor productive trebuie să creeze excedente sau deficite, dar nici o altă unitate instituțională nu poate să-și însușească eventualul excedent.

Entitățile avute în vedere pentru acest sector sunt:

1. asociațiile și fundațiile

- 2. instituțiile fără scop lucrativ care furnizează servicii întreprinderilor** constituie un caz special. De regulă, ele sunt finanțate din contribuțiile sau contribuțiile unui anumit grup de întreprinderi. Aceste contribuții nu sunt tratate ca transferuri, ci ca plăți ale serviciilor furnizate, adică drept vânzări. Instituțiile fără scop lucrativ de acest tip sunt deci producători de piață, aparținând sectoarelor societăților nefinanciare sau financiare.

Pentru scopul proiectului, testul de 50% s-a aplicat pentru toate entitățile existente în sectorul instituții fără scop lucrativ.

Surse de date : situațiile financiare anuale ale entităților persoane juridice fără scop patrimonial

Pentru calculul indicatorilor macroeconomici au fost extrase date din:

- situația financiară anuală pentru entitățile cu personalitate juridică fără scop patrimonial forma lungă și scurtă:
  - ✓ contul rezultatului exercițiului;
  - ✓ situația activelor imobilizate pentru activități economice

3.2. Principali indicatori ai sectorului Instituții fără scop lucrativ parte a economiei sociale

Pentru sectorul Instituții fără scop lucrativ s-au calculat următorii indicatori:

- ✓ Producția
- ✓ Consumul intermediar
- ✓ Valoarea Adăugată Brută
- ✓ Remunerarea salariaților
- ✓ Excedentul brut de exploatare
- ✓ Veniturile din proprietate
- ✓ Economia brută
- ✓ Consumul de capital fix
- ✓ Formarea Brută de capital fix
- ✓ Capacitatea/Necesarul de finanțare

Producția se calculează ca sumă de costuri. Costurile de producție sunt definite ca sumă a consumului intermediar, remunerarea salariaților și a consumului de capital fix.

Valoarea adăugată brută se calculează pornind de la remunerarea salariaților.

Consumul intermediar reprezintă cheltuielile cu lucrări și servicii executate de terți.

Remunerarea salariaților reprezintă cheltuielile cu personalul, inclusiv cheltuielile privind asigurările și protecția socială compusă din cheltuieli cu personalul inclusiv colaboratorii.

Consumul de capital fix reprezintă cheltuielile de exploatare privind amortizarile.

Formarea Brută de capital fix reprezintă achiziții minus cedări de active fixe corporale și necorporale.

Tabelul 6. Evoluția principalilor indicatori ai economiei sociale pentru sectorul „Instituții fără scop lucrativ”

Indicatori	-mii lei-	
	2011	2012
Producție	3.906.873	4.226.006
Valoarea adăugată brută	2.009.030	2.140.819
Remunerarea salariaților	1.937.230	2.085.187
Excedentul brut de exploatare	71.800	55.632
Formarea brută de capital fix	153.236	126.346
Capacitatea(+)/Necesarul(-) de finanțare	-2.722.697	-3.898.267
Rata Valorii adaugate brute%	51.4	50.7
Rata excedentului brut de exploatare%	3.6	2.6
Rata de investiție%	7.6	5.9

(1) Rata valorii adaugate brute = (Valoarea adugata brută:Producție)x100

(2) Rata excedentului brut de exploatare =(Excedentul brut de exploatare: Valoarea adaugata brută)x100

(3) Rata de investitie = (Formarea Brută de Capital Fix : Valoarea adugata brută)x100

Anul 2012 a înregistrat o ușoară creștere față de anul 2011 pentru anumiți indicatori specifici acestui sector.

Rate specifice

După cum se observă în tabelul 6, rata valorii adaugate brute în anul 2012 a scăzut față de anul 2011 cu 0,7 puncte procentuale.

Rata excedentului brut de exploatare a înregistrat o scădere în anul 2012 față de anul 2011 cu 1,0 punct procentual.

Rata de investiție a înregistrat o scădere în anul 2012 față de anul 2011 cu 1,7 puncte procentuale.

III. CONCLUZII

Pentru a avea o imagine cât mai clară asupra dimensiunii economiei sociale, în tabelele de mai jos prezentăm valoarea adăugată brută (principalul agregat macroeconomic) la nivel național pe sectoare instituționale cât și valoarea adăugată brută aferentă sectoarelor economiei sociale.

Tabelul 7. Valoarea Adăugată Brută aferentă economiei naționale

Valoarea adăugată brută pe sectoare ale economiei naționale (VAB)	-mii lei-	
	2011	2012
Sectorul societăți nefinanciare	277.559.100	297.679.800
Sectorul societăți financiare	14.010.700	14.390.500
Sectorul instituții fără scop lucrativ	4.458.600	5.662.500
Total VAB economie națională	296.028.400	317.732.800

Sursa INS, prelucrare CNPS Proiect MSERV 2014

Tabelul 8. Valoarea Adăugată Brută aferentă economiei sociale

Valoarea adăugată brută pe sectoare ale economiei sociale	-mii lei-	
	2011	2012 ⁶
Sectorul societăți nefinanciare	1.342.364	3.434.913
Sectorul societăți financiare	472.013	579.821
Sectorul instituții fără scop lucrativ	2.009.030	2.140.819
Total VAB economie socială	3.823.407	6.155.553

Sursa INS, prelucrare CNPS Proiect MSERV 2014

Tabelul 9. Ponderea valorii adăugate brute a economiei sociale în valoarea adăugată brută a economiei naționale pe sectoare și total

Valoarea adăugată brută (VAB)	- %-	
	2011	2012 ⁷
Sectorul societăți nefinanciare ⁸	0.5	1.2
Sectorul societăți financiare	3.4	4.0
Sectorul instituții fără scop lucrativ	45.1	37.8
Pondere Valorii Adăugate Brute a economiei sociale în total economie națională	1.3	1.9

Sursa INS, prelucrare CNPS Proiect MSERV 2014

Analizând structura valorii adăugate brute a sectoarelor economiei sociale putem aprecia faptul că: VAB a sectorului societăți nefinanciare a înregistrat o creștere a ponderii în anul 2012 față de anul 2011 cu 0,7 puncte procentuale precum și o creștere a ponderii sectorului financiar cu 0,6 puncte procentuale, în timp ce sectorul instituții fără scop lucrativ a înregistrat o scădere, ponderea acestuia scăzând în anul 2012 față de anul 2011 cu 7,3 puncte procentuale.

⁶ Pentru anul 2012 au fost incluse și societățile comerciale controlate de entități ale economiei sociale

⁷ Idem

⁸ idem

Analizând datele prezentate în tabelul 10, putem observa că ponderea valorii adăugate brute în total economie națională a sectorului economiei sociale a înregistrat o creștere în anul 2012 față de 2011 cu 0,6 puncte procentuale.

Aceste evoluții se înregistrează în condițiile în care, după cum reiese din Tabelul 1, numărul organizațiilor economiei sociale crește an de an și în anul 2012 am inclus în calcul și societățile comerciale deținute și controlate de entitățile de economie socială, definite de Manualul CIRIEC drept *Grupuri de afaceri de economie socială*.

Se impun unele clarificări în ceea ce privește sfera de cuprindere a sectoarelor instituționale la nivel național.

Sectorul nefinanciar al economiei naționale vs. economie socială

Conform SEC 95, *la nivel național* în acest sector sunt incluse următoarele entități:

- regii autonome;
- societăți comerciale cu capital integral de stat;
- companii și societăți naționale (societăți comerciale cu capital de stat mai mic de 50%);
- societăți comerciale în nume colectiv;
- societăți agricole;
- societăți comerciale în comandită simplă și pe acțiuni;
- societăți comerciale cu răspundere limitată;
- cooperative de consum;
- cooperative meșteșugărești;
- cooperative și asociații agricole netransformate;
- proprietate obșcescă (societăți comerciale aparținând organizațiilor și instituțiilor politice și obștești)

În sectorul nefinanciar al *economiei sociale* regăsim doar o parte din tipurile de entități și anume:

- societățile cooperatiste;
- instituțiile fără scop lucrativ;
- societățile comerciale deținute/controlate de asociații, fundații, societăți cooperative;
- instituțiile fără scop lucrativ care deservește societățile nefinanciare.

Astfel se explică ponderea sectorului nefinanciar al economiei sociale în total economie națională, respectiv 0,5% în anul 2011 și 1,2% în anul 2012, în contextul în care datele pentru societățile comerciale deținute / controlate de asociații, fundații, societăți cooperative au fost incluse numai pentru anul financiar 2012, anul pentru care datele de identificare au fost disponibile de la Registrul Comerțului. Astfel putem explica structura diferită a indicatorului privind valoarea adăugată brută pentru anii 2011 și 2012.

Sectorul financiar al economiei naționale vs. economie socială

Conform SEC 95, sectorul financiar la nivel național cuprinde următoarele entități:

- societățile cooperatiste și asociațiile dotate cu personalitate juridică a căror funcție principală constă în furnizarea de servicii de intermediere financiară și /sau în exercitarea de activități financiare auxiliare;

- Banca centrală;
- băncile comerciale;
- casele de economii (inclusiv fondurile mutuale de economii și casele de economii pentru locuință);
- organismele de cecuri și viramente poștale, băncile poștale;
- băncile și casele de credit municipal, rural sau agricol;
- cooperativele de credit bancar, casele de credit mutual;
- societățile care acordă credite ipotecare (inclusiv băncile ipotecare, societățile de credit imobiliar și organismele de credit funciar);
- societățile de factoring din cadrul societăților bancare;
- societățile financiare specializate ca, de exemplu, cele ce propun capital-risc, capital de amortizare sau finanțare a exportului și importului;
- intermediarii financiari care primesc depozite și/sau substituiri apropiate de depozite numai din partea instituțiilor financiare monetare;
- brokerii de asigurări, organismele de salvare și de avarie, consilierii în asigurări și în pensii;
- societățile de emisiuni de titluri;
- gestionarea fondurilor de pensii a organismelor de plasament colectiv;
- bursele de valori mobiliare, sau contractele de asigurări;

În sectorul financiar al economiei sociale regăsim doar o parte din tipurile de entități și anume:

- Cooperativele de credit;
- Casele de ajutor reciproc pentru unități militare;
- Casele de ajutor reciproc ale pensionarilor;
- Casele de ajutor reciproc ale salariaților;
- Uniunea Națională a Caselor de ajutor Reciproc – bilanț consolidat al caselor de ajutor reciproc ale salariaților afiliate;
- Instituțiile fără scop lucrativ recunoscute ca persoane juridice a căror funcție principală constă în furnizarea de servicii de intermediare financiară și/sau în exercitarea de activități financiare auxiliare sau care sunt în serviciul societăților financiare.

Astfel se explică ponderea sectorului financiar al economiei sociale în total economie națională respectiv 3,4% în 2011 și 4,0% în anul 2012.

Sectorul instituții fără scop lucrativ al economiei naționale vs. economie socială

Conform SEC 95, sectorul **instituții fără scop lucrativ** cuprinde două mari categorii ce furnizează bunuri și servicii de non-piață gospodăriilor populației și anume:

- a) sindicatele, grupurile profesionale, societățile științifice, asociațiile de consumatori, partidele politice, bisericile și comunitățile religioase, cluburile sociale, culturale, recreative și sportive;
- b) organizațiile de caritate și asociațiile de binefacere finanțate prin transferuri voluntare, în numerar sau natura provenite de la alte unități instituționale.

În sectorul instituții fără scop lucrativ aferent economiei sociale nu se regăsesc toate tipurile de entități aferente economiei naționale, ci doar o parte (asociațiile, fundațiile, instituțiile fără scop lucrativ care furnizează servicii întreprinderilor etc.).

IV. ACTIVITĂȚI VIITOARE /RECOMANDĂRI / PROBLEME ÎNTÂMPINATE

Pentru prima dată în România s-au calculat indicatorii pentru economia socială. Pe parcursul derulării proiectului experții au întâmpinat dificultăți în procesul de colectare a datelor.

- Există entități pentru care nu au putut fi identificate informații cum ar fi **asociațiile de proprietari** deoarece acestea nu depun bilanțurile la autoritățile naționale fiscale. Ar fi foarte util ca aceasta să depună bilanț simplificat ca și celelalte entități, deoarece considerăm că acest segment creează o plus valoare și totodată locuri de muncă.
- Ar fi necesar ca bilanțurile contabile să aibe un sistem propriu de validare a înregistrărilor pentru a se elimina erorile de înregistrare care generează valori aberante de exemplu la numărul de salariați.
- În perspectivă, o colaborare cu Banca Națională a României ar fi utilă pentru a calcula și conturile financiare ale economiei sociale.
- Calculele au avut la baza manualul CIRIEC – manualul conturilor satelit ale societăților din economia socială. Manualul este bine structurat, dar experiența acumulată în timpul proiectului ne-a arătat faptul că, ar fi binevenită o îmbunătățire a capitoului referitor la selectarea entităților din economia socială.

ANEXA Tabelele conturilor economice integrate privind economia socială 2011-2012

Conturile și soldurile aferente economiei sociale pentru anul 2011 - mii lei Conturile și soldurile aferente economiei sociale pentru anul 2012 - mii lei

Conturile incluse sunt:

- Valoarea adăugată brută
- Producția de bunuri și servicii
- Consumul intermediar
- Remunerarea salariaților
- Excedentul brut de exploatare
- Economia brută
- Formarea brută de capital fix
- Capacitatea(+)/necesarul de finanțare(-)

prezentate pe sectoare instituționale

Conturile și soldurile aferente economiei sociale pentru anul 2011

ANEXA 1

- mii lei -

		U T I L I Z A R I				R E S U R S E					
		Conturile sectoarelor				Conturile sectoarelor					
		SQS S11	Instit. finan- ciare S12	Adminis- tratia privata S15	Total	SQS S11	Instit. finan- ciare S12	Adminis- tratia privata S15	Total		
Operatiunile						Operatiunile					
		I. CONTUL DE PRODUCTIE									
P1	Productia de bunuri si servicii				5735981	1378634	522274	3835073	5735981	P1	Productia de bunuri si servicii
P11	- Productie de piata				765848			765848	765848	P11	- Productie de piata
P12	- Productia pentru consum final propriu				323432			323432	323432	P12	- Productia pentru consum final propriu
P13	- Alta productie non-piata				2745793		2745793	2745793	2745793	P13	- Alta productie non-piata
P 2	Consumul intermediar	36270	50261	1897843	1984374				1984374	P 2	Consumul intermediar
B1	Valoarea adaugata bruta	1342364	472013	1937230	3751607				3751607	B1	Valoarea adaugata bruta
		II.1.1. CONTUL DE EXPLOATARE									
B1	Valoarea adaugata bruta					1342364	472013	1937230	3751607	B1	Valoarea adaugata bruta
D1	Remunerarea salariatilor	406651	244294	1937230	2258273					D1	Remunerarea salariatilor
D11	Salarii brute si indemnizatii brute	406651	244294	1937230	2258273					D11	Salarii brute si indemnizatii brute
B2	Excedentul brut de exploatare	935713	227719	71800	1565134					B2	Excedentul brut de exploatare
		II.1.2. CONTUL DE ALOCARE A VENITURILOR PRIMARE									
B2	Excedentul brut de exploatare					935713	227719	71800	1565134	B2	Excedentul brut de exploatare
D4	Venituri din proprietate	2169	9149	8698	20016	1246	83187	113230	197663	D4	Venituri din proprietate
B5	Soldul brut al veniturilor primare	934790	301757	176332	1742781					B5	Soldul brut al veniturilor primare
		II.4.1. CONTUL DE UTILIZARE A VENITULUI DISPONIBIL				II.4.1. CONTUL DE UTILIZARE A VENITULUI DISPONIBIL					
B5	Soldul brut al veniturilor primare					934789.9	301757.0	176332.0	1742781.0	B5	Soldul brut al veniturilor primare
P3	Cheltuiala pentru consum final			2745793	2745793				2745793	P3	Cheltuiala pentru consum final
P31	Cheltuiala pentru consum individual			2745793	2745793				2745793	P31	Cheltuiala pentru consum individual
B8	Economia bruta	934790	301757	-2569461	-1003012					B8	Economia bruta
P51	Formarea bruta de capital fix	133120	2660	153236	289016				289016	P51	Formarea bruta de capital fix
K1	Consumul de capital fix			71800	71800				71800	K1	Consumul de capital fix
B9	Capacitatea (+)/necesarul(-) de finantare	801670	299097	-2722697						B9	Capacitatea (+)/necesarul(-) de finantare

Conturile și soldurile aferente economiei sociale pentru anul 2012

- mii lei -

		U T I L I Z A R I				R E S U R S E					
		Conturile sectoare				Conturile sectoarelor					
		SQS	Instit. financiare	Adminis- tratia privata	Total	SQS	Instit. financiare	Adminis- tratia privata	Total		
Operatiunile		S11	S12	S15		S11	S12	S15	Operatiunile		
I. CONTUL DE PRODUCTIE											
P1	Productia de bunuri si servicii				8524400	3712410	641617	4170374	8524400	P1	Productia de bunuri si servicii
P11	- Productie de piata				234917			234917	234917	P11	- Productie de piata
P12	- Productia pentru consum				74020			74020	74020	P12	- Productia pentru consum
P13	- Alta productie non-piata				3861437			3861437	3861437	P13	- Alta productie non-piata
P 2	Consumul intermediar	277496	61796	2085187	2424479				2424479	P 2	Consumul intermediar
B1	Valoarea adaugata bruta	3434913	579821	2085187	6099922				6099922	B1	Valoarea adaugata bruta
II.1.1. CONTUL DE EXPLOATARE											
B1	Valoarea adaugata bruta					3434913	579821	2085187	6099922	B1	Valoarea adaugata bruta
D1	Remunerarea salariilor	847660	362641	2085187	3295488					D1	Remunerarea salariilor
D11	Salarii brute si indemnizatii brute	847660	362641	2085187	3295488					D11	Salarii brute si indemnizatii brute
B2	Excedentul brut de exploatare	2587253	217180	55632	2860066					B2	Excedentul brut de exploatare
II.1.2. CONTUL DE ALOCARE A VENITURILOR PRIMARE											
B2	Excedentul brut de exploatare					2587253	217180	55632	2860066	B2	Excedentul brut de exploatare
D4	Venituri din proprietate	61224	15717	30577	107518	20645	175395	64461	260501	D4	Venituri din proprietate
B5	Soldul brut al veniturilor primare	2546674	376858	89516	3013049					B5	Soldul brut al veniturilor primare
II.4.1. CONTUL DE UTILIZARE A VENITULUI DISPONIBIL											
B5	Soldul brut al veniturilor primare/					2546674	376858	89516	3013049	B5	Soldul brut al veniturilor primare/
P3	Cheltuiala pentru consum final			3861437	3861437				3861437	P3	Cheltuiala pentru consum final
P31	Cheltuiala pentru consum individual			3861437	3861437				3861437	P31	Cheltuiala pentru consum individual
B8	Economia bruta	2546674	376858	-3771920	-848388					B8	Economia bruta
P51	Formarea bruta de capital fix	351177	3192	126346	480715				480715	P51	Formarea bruta de capital fix
K1	Consumul de capital fix			55632	55632				55632	K1	Consumul de capital fix
B9	Capacitatea (+)/necesarul(-) de finantare	2195498	373666	-3898267						B9	Capacitatea (+)/necesarul(-) de finantare